

6. Горячева К. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки // Економіст. – 2003. - №8. – С.65-67.

7. Экономика предприятия: Учебник / Под общ. ред. С.Ф. Покропивного. К.: КНЭУ, 2003. – 608 с.

8. Олексів І.Б., Подольчак Н.Ю. Методи багатовимірного аналізу в оцінюванні фінансових ризиків підприємства // Фінанси України. – 2005. - №1. – С. 96-105.

*Карівець Катерина,
студентка групи РКзм-51*

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ

Хоча бізнес, підприємництво і підприємства існують практично стільки ж, скільки існує світ, до початку ХХ століття навряд чи хто замислювався над тим, як управляти ними системно. Це пов'язано з тим, що підприємства функціонували в передбачуваних умовах, для яких характерним є думка про те, що майбутнє це повторення минулого, а для управління фірмою достатні підприємницька інтуїція, заснована на минулому досвіді, і фінансовий контроль. Проте, починаючи з ХХ століття, нестабільність середовища зростає. Виникла необхідність у розробці нових форм і видів діяльності підприємств в умовах зростаючої невизначеності, новизни і складності оточення, що привело до виникнення цілого ряду наукових шкіл, таких як:

- "Тейлоризм" або "наукове управління (Ф.У. Тейлор, Г. Эмерсон), основною ідеєю якого був перехід управління виробництвом з рутинних методів до наукових і передових для того часу, при повній відсутності уваги до управління організацією в цілому.
- "Класична" або "адміністративна школа" (А. Файоль). Основне досягнення - розвиток принципів управління, застосовуваних досі.
- "Неокласичні", "біхевіористські" напрями "школа людських відносин"(Д. Макгрегор, А. Маслоу). Основною ідеєю цієї школи стало використання прийомів управління міжособовими стосунками для підвищення задоволеності і продуктивності, щоб кожен працівник був повністю задіяний відповідно до свого потенціалу.

Ці наукові школи розглядали тільки внутрішнє середовище організації і ігнорували зовнішнє середовище, претендуючи на роль "єдиного кращого способу" в управлінні. Оскільки підприємства приходилося функціонувати в економічно і соціально нестійкому (турбулентному) середовищі, передбачуваними стали тільки проблеми і майбутні можливості, то починаючи з 1960 років, сформувалися два нові погляди на управління організаціями. Такими поглядами стали:

Ситуаційний підхід, центральним моментом якого є ситуація - конкретний набір обставин, що сильно впливають на організацію в цей конкретний час. Це чотирьох кроковий процес - керівник має бути знайомий із засобами професійного управління, передбачати усі вірогідні наслідки, уміти правильно інтерпретувати ситуацію, пов'язувати дії з конкретними ситуаціями, забезпечуючи досягнення цілей організації найефективнішим шляхом в умовах існуючих обставин. Основна перевага цього підходу - можливість використання у рамках нестандартних ситуацій, а недолік - зайва нормативність.

"Нова школа управління", яка прагнула впровадити в управління методи і апарат "точних" наук - кібернетики, теорії "нечітких" великих величин, теорії "м'яких" систем і теорії "некоректних" рішень.

Відокремлено стоїть третій напрям сучасного менеджменту - емпірична школа управління, що виникла як реакція на "наукові школи" менеджменту. Для неї характерна еkleктичність, тобто змішення і переплетення ідей різних шкіл і концепцій. В усіх напрямках широко використовуються проблеми стратегічного бачення управління, прогнозування і перебудови організацій, підвищення інноваційного їх потенціалу.

Стратегічний менеджмент - відносний новий напрям, який зародився на початку 70-х років ХХ століття і остаточно розвинувся до середини 80-х років як процес, за допомогою якого менеджери формують довгострокові напрями розвитку організації і її специфічні цілі, розвивають стратегії досягнення цілей у світлі усіх можливих внутрішніх і зовнішніх обставин і приймають до виконання вибраний план дій.

В динамічному і нестабільному середовищі функціонування підприємства важливою проблемою є управління за слабкими сигналами в умовах економічної кризи. Таке управління мусить мати основні блоки: сканування зовнішнього і внутрішнього середовища фірми на основі маркетингових досліджень; стратегічний контролінг і внутріфірмовий аналіз; побудова ланцюгів проміжних економічних явищ, що ініціюються виявленими слабкими сигналами; визначення контрольних точок і розробка методик спостереження за ними; аналіз і оцінка результатів аналізу з точки зору їх впливу на можливість виконання первинної місії фірми і розробки антикризових управлінських рішень.

Нині існує чітке уявлення про те, що при прийнятті стратегічних управлінських рішень необхідно враховувати не лише економічні, але і соціально-культурні, політичні, етичні і інші чинники. Підтвердження цього положення можна знайти в нових наукових теоріях.

Інституційна економічна теорія враховує вплив формальних (узаконені правила і норми) і неформальних (етичні норми, культурні звичаї - "неписані" правила) інститутів на діяльність фірми, який виражається в певному рівні трансакційних витрат. Іншими словами фірма, здійснюючи

свою діяльність у рамках, встановлених інститутами, формує певний портфель контрактів (транзакцій), і її ефективність пов'язана з величиною транзакційних витрат, зроблених на досягнення цілей фірми.

Еволюційна теорія економічних змін робить наголос на невизначеному, стохастичному характері процесів ухвалення рішень і вводить в економічний аналіз категорію деякої "генетичної спадковості", що впливає на управлінські рішення. Це, так звана "рутина", що формується стійкими стереотипами поведінки фірми в тій або іншій ситуації.

Інтегрована теорія науки пропонує базувати визначення економічної категорії на інтеграційному підході, що включає в її рамки економічні, філософські, історичні, соціокультурні, правові і інші аспекти. Отже, підприємство можна розглядати на основі чотирьох концепцій: продуктової, ресурсної, соціальної і інституційної.

Проте жодна з існуючих теорій не розвинена досконало, адже існує низка не вирішених проблем, а саме:

- неможливість кількісної оцінки чинників і складність їх обліку в процесі моделювання конкретних рішень.
- окремі функції управління не мають ієрархічного рівня, як це вимагає середовище, а тому існує потреба у створенні єдиного центру управління, що координує окремі функції і об'єкти менеджменту.
- відсутність систем контролю, орієнтованих на перспективу. Сучасні системи контролю орієнтовані тільки на ретроспективу, тоді як організація повинна не лише реагувати на зміни, але і творити майбутнє, заздалегідь передбачаючи можливі труднощі і загрози.
- відсутність нових підходів в плануванні. Під планом часто розуміється щось "жорстке" і один раз визначене, в той час, як середовище вимагає гнучкості.
- "наївність" існуючих моделей систем стратегічного управління за слабкими сигналами. Існуючі моделі прийому, аналізу і оцінки наслідків сигналів занадто декларативні і важко застосовуються на практиці.
- неувага до відкриттів "шкіл людських відносин", що виражається у використанні застарілих схем мотивації персоналу і побудові організацій.

Література:

1. Абрамов А.А. Современные методы корпоративного управления / А.А.Абрамов [и др.] – Н.Новгород: ННГУ, 2013. – 322 с.
2. Бовыкин В.И. Новый менеджмент: управление предприятиями на уровне высших стандартов: теория и практика эффективного управления / В.И.Бовыкин. – М.: Экономика, 2007. – 368 с.

3. Концепция контроллинга: Управленческий учет, система отчетности, бюджетирование / П.Хорваг; пер.с нем. – М.: АльпинаБизнес Букс, 2005. – 269 с.

*Карабін Катерина,
студентка групи РКзм-51*

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ ПРОГНОЗНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Аудит являє собою вид діяльності, що полягає в зборі й оцінці фактів, що стосуються функціонування і положення економічного об'єкта (самостійного господарського підрозділу) або стосуються інформації про такий стан і функціонування, здійснюваний компетентною незалежною особою, яка, виходячи із встановлених критеріїв, виносить висновок про якість сторони цього функціонування.

Коллективні власники - акціонери, пайовики, а також кредитори не в змозі самостійно переконатися в тому, що всі операції підприємства, численні і найчастіше дуже складні, законні і правильно відбиті в звітності, тому що вони звичайно не мають доступу до облікових записів і відповідного досвіду, а тому мають потребу в послугах аудиторів. Тобто, проведення аудиторської перевірки прогнозної інформації навіть у тих випадках, коли вона не є обов'язковою, безсумнівно, має важливе значення.

Прогнозна інформація, в свою чергу, являє собою фінансову інформацію, що ґрунтується на припущеннях про події, які можуть відбутися в майбутньому, та про можливі дії суб'єкта господарювання. Аудиторська перевірка фінансової інформації, що має ознаки прогнозної, проводиться, як правило, у випадках, коли на її підставі користувачі обґрунтовують рішення, що стосуються перспектив діяльності емітента відповідної інформації.

Незважаючи на те, що аудит прогнозної інформації використовуються досить часто, питання його сутності та важливості в сучасних умовах набуває все більшого значення. Необхідність у послугах аудитора виникла в зв'язку з потребами тих, хто безпосередньо займається управлінням підприємством (адміністрація, менеджери), хто вкладає кошти в його діяльність (власники, акціонери, інвестори), а також держави, як споживача інформації про результати діяльності підприємств.

Кожний бізнес, хоч би яким малим він був, завжди повинен мати прогноз для обґрунтування мети у своїй діяльності, що, у свою чергу, створює підґрунтя для свідомого розвитку підприємства. Розрізняють